

Ruimte voor (Klimaat)kanalen?

Rivieren en beeksystemen hebben de afgelopen decennia relatief veel aandacht gekregen om mee te bewegen met de verandering van het klimaat. Dit wordt ruimtelijke adaptatie genoemd. In het KCNL-project Innovatieve Klimaatkanalen staat de betekenis voor ruimtelijke adaptatie van kanalen in Nederland centraal. Immers, Nederland telt maar liefst 1156 kanalen – circa 6500 km - waarvan een substantieel aantal zijn oorspronkelijke, vooral regionaal-economische, functie verloren heeft. Kunnen deze kanalen (maximaal) ingezet worden om de omgeving klimaatbestendig te maken?

Het lectoraat Sustainable Water Systems (SWS) heeft een innovatief concept ontwikkeld waarbij kanalen een vernieuwde functie krijgen in het landschap om de negatieve effecten van klimaatverandering terug te dringen. Dit project biedt nieuwe kansen voor ruimtelijke adaptatie. Klimaatkanalen zijn gericht, in ruimte en in tijd, op het realiseren van een meer klimaatbestendig en duurzaam watersysteem en het scheppen van condities voor kansrijke innovatieve combinaties tussen bijvoorbeeld drinkwaterwinning, natuur, natte landbouw, circulaire economie, wonen en vrijetijdseconomie.

Bij het huidige waterbeheer wordt het (regen)water zo snel en zo veel mogelijk afgevoerd naar zee om de kans op wateroverlast te verminderen. Bij een te kort aan water wordt gebiedsvreemd water aangevoerd. Een klimaatkanaal maakt juist gebruik van het tegenovergestelde principe (namelijk piekberging). Een klimaatkanaal vangt de extreme piekbuien lokaal op en houdt het water zo lang mogelijk vast en schoon. Vervolgens wordt het natuurlijk gezuiverde water ingezet bij natte teelt, drinkwater- en natuurgebieden, recreatieplassen, hittestress bestrijding in de gebouwde omgeving en landbouwgebieden.

Dit project richt zich in eerste instantie op de milieutechnische, ruimtelijke en maatschappelijke betekenis van kanalen in de provincie Friesland. Vanuit deze integrale benadering wordt in kaart gebracht welke kanalen geschikt zijn om als klimaatkanaal te functioneren. Op basis van een aantal selectiecriteria wordt een potentieel kanaal geselecteerd. Vervolgens wordt via interactieve ontwerpessies ingezoomd op de mogelijke oplossingsrichtingen en maatregelen om met een dergelijk kanaal te experimenteren. Uiteindelijk wordt een advies gegeven voor het aanwijzen van een IJK-klimaatkanaal.

